

บทบาทของนายอำเภอในการบริหารการศึกษาประชากรในภาคกลาง

นายสุรศักดิ์ สุโกศลวิสิทธิ์

006074

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ROLES OF DISTRICT OFFICERS IN RURAL ELEMENTARY
EDUCATION ADMINISTRATION IN CENTRAL REGION

Mr. Surasakdi Sukosolvisit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of the Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1979

บุคคล ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารการเงิน และด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามประเมินค่า และคำถามปลายเปิด แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน ๔๗๗ ชุด ได้รับคืนมาจำนวน ๓๔๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖๕ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของนายอำเภอในภาคกลางพบว่า นายอำเภอส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีอายุมาก ปฏิบัติราชการมานาน แต่ส่วนมาก เพิ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายอำเภอ
๒. บทบาทและหน้าที่ของนายอำเภอในการบริหารการศึกษาประจำบालทั้ง ๖ ด้าน นายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ มีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า นายอำเภอได้มีบทบาทมาก ในด้านการวางแผนงาน ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารการเงิน ยกเว้น ด้านการบริหารวิชาการ และการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ศึกษาธิการอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่า นายอำเภอมีบทบาทน้อย สำหรับตัวนายอำเภอเอง มีความเห็นว่า มีบทบาทมากทั้ง ๖ ด้าน ส่วนศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า นายอำเภอมีบทบาทน้อย ๕ ด้าน และเห็นว่ามีบทบาทมากด้านเดียว คือ ด้านการวินิจฉัยสั่งการ แต่หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอเห็นว่า นายอำเภอมีบทบาทมาก ๔ ด้าน (ด้านการวางแผนงาน ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารการเงิน) มีบทบาทน้อย ๒ ด้าน (ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน)
๓. ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของนายอำเภอในการบริหารการศึกษาประจำบาลในภาคกลาง คือ ไม่มีกรวางแผนงานที่ดี ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจสั่งการอย่างเด็ดขาด ไม่มีอำนาจบริหารงานบุคคลที่แท้จริง ขาดย้ตราคำสั่งเจ้าหน้าที่ ให้ความสนใจ และให้การสนับสนุนด้านวิชาการน้อยเกินไป งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน และขาดหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดี

Thesis Title Roles of District Officers in Rural Elementary
Education Administration in Central Region.

Name Mr. Surasakdi Sukosolvisit

Thesis Advisors Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya
Dr. Natnipa Cooperat

Department Educational Administration

Academic Year 1978

ABSTRACT

The Objectives of the Research:

1. To study the roles of District Officers in Elementary Education Administration, especially in the areas of educational planning; decision-making; personnel administration; academic administration; financial administration; and the follow-up and evaluation of job performance, by comparing the opinions of District Officers, District Education Officers and the District Education Section Chiefs.
2. To study the various obstacles and problems arising in the educational administration tasks of the District Officers in the Central Region.

Research Procedures:

The population of this study consists of three groups; District Officers, District Education Officers and the District Education Section Chiefs in the Central Region of Thailand. The number included in each group consisted of one hundred and fifty-nine persons, from twenty-four provinces (excluding Metropolitan Bangkok).

The instrument used in this study was a questionnaire concerning the role of District Officers in six areas: educational planning; decision-making; personnel administration; academic administration; financial administration; and the follow-up and evaluation of job performance. The questionnaire including a checklist, a rating scale and open-ended type questions was used as the instrument for data collection. Four hundred seventy-seven questionnaires were distributed by post, and three hundred ninety-nine completed copies (83.65 %) were returned.

The data are analysed by using percentages, means and standard deviations.

Findings and Conclusions:

1. The findings of this study indicate that most District Officers have a bachelor's degree, are of an older age, and have a number of years in government positions. However, for the most part, they are newly appointed District Officers.

2. Roles and functions of District Officers in rural elementary educational administration in the six areas mentioned above: District Officers and the District Education Section Chiefs agree that District Officers have major roles in educational planning, decision-making, personnel administration, and financial administration but minor roles in academic administration and the follow-up and evaluation of job performance. The District Officers perceived themselves as having major roles in all six areas. The District Education Officers think that District Officers have minor roles in five areas and a major role in the area of decision-making. The District Education Section Chiefs think that District Officers have major roles in four areas (educational planning, decision-making, personnel administration, and financial administration) and minor roles in two areas (academic administration and the follow-up and evaluation of job performance).

3. The problems and obstacles in the performance of District Officers in rural elementary education administration in the Central Region involved lack of educational planning; lack of authority in decision-making; lack of authority in personnel administration; insufficiency of personnel; little interest and support in academic administration; insufficient financial support; insufficient time for performance and lack of criteria used in the follow-up and evaluation of good performance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ และ ดร. ณัฐนิภา กุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร นายบรรจง ชูสกุลชาติ ดร.รุ่ง แก้วแดง ดร.- สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ นายอนันต์ แจ็งกลับ นายวีรชาติ ศุภระมุล ได้กรุณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น อธิบดีกรมการปกครอง ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือให้ นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอในภาคกลาง ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาของนายอำเภอ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

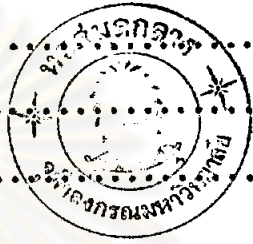
นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจาก อธิการวิทยาลัยการปกครอง (ฝ่ายวิชาการ) ผู้อำนวยการกองการศึกษาประชาบาล ดร.ณรงค์ บุญมี คุณสมประสงค์ ทองเอี่ยม คุณศุภกิต ธรรมสถิตย์มโน เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า ผู้อำนวยการกองการทะเบียน กรมการปกครอง ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกในการส่งแบบสอบถาม คุณสันทนา แก้วกายสิทธิ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเฉพาอย่างยิ่ง คุณประจัน-คุณน้อมจิตต์ กาญจนประภาส ที่ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวชื่อนามมาข้างต้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

นายสุรศักดิ์ สุโกศลวิสิทธิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการแผนภูมิและตารางประกอบต่าง ๆ	ท
	
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
ข้อจำกัดของการวิจัย	๑๐
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๑๑
วิธีดำเนินการวิจัย	๑๒
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	๑๓
๒ เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
ความสำคัญของการศึกษาประชาบาล	๑๔
หลักการจัดการศึกษาประชาบาล	๑๕
วิธีการจัดการศึกษาประชาบาล	๑๕
อำเภอ	๒๕
ความเป็นมาของตำแหน่งนายอำเภอ	๒๖
ความสำคัญ of ตำแหน่งนายอำเภอ	๒๘

บทที่

หน้า

นายอำเภอกับการศึกษาประชาบาล	๒๙
ความหมายของบทบาท	๓๔
การวางแผนงาน	๓๗
หลักสำคัญของการวางแผนงาน	๓๙
กระบวนการวางแผนงาน	๔๑
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนงาน	๔๒
การวินิจฉัยสั่งการ	๔๓
หลักสำคัญของการวินิจฉัยสั่งการ	๔๔
กระบวนการในการวินิจฉัยสั่งการ	๔๕
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยสั่งการ	๔๗
การบริหารงานบุคคล	๔๘
หลักสำคัญของการบริหารงานบุคคล	๕๙
กระบวนการบริหารงานบุคคล	๕๖
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล	๕๕
การบริหารวิชาการ	๕๘
หน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับงานวิชาการ	๕๙
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ	๖๑
การบริหารการเงิน	๖๒
วิธีปฏิบัติในการจัดตั้งและจัดสรรเงินงบประมาณเงินอุดหนุนการศึกษา ประชาบาล	๖๓
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงิน	๖๔
การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๖๖
หลักสำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	๖๗
กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน	๖๘

บทที่		หน้า
๓	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	๗๓
	วิธีดำเนินการวิจัย	๗๓
	ประชากร	๗๓
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๔
	การสร้างแบบสอบถาม	๗๔
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๗
	การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๘
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๘
๔	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๐
	ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว	๘๐
	ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการบริหารการศึกษาของ	
	นายอำเภอ	๘๕
	ด้านการวางแผนงาน	๘๖
	ด้านการวินิจฉัยสั่งการ	๘๒
	ด้านการบริหารงานบุคคล	๘๖
	ด้านการบริหารวิชาการ	๑๐๓
	ด้านการบริหารการเงิน	๑๐๘
	ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๑๓
	ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มประชากร	
	ที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	๑๑๘
	กลุ่มนายอำเภอ	๑๑๙
	กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ	๑๒๑
	กลุ่มหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ	๑๒๒

บทที่

หน้า

๕	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๑๒๔
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๒๔
	วิธีดำเนินการวิจัย	๑๒๔
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒๖
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๒๖
	สรุปผลการวิจัย	๑๒๗
	อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๓๑
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	๑๔๐
	บรรณานุกรม	๑๔๑
	ภาคผนวก	๑๕๐
	ประวัติผู้เขียน	๑๗๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิและตารางประกอบต่าง ๆ

แผนภูมิที่	หน้า
๑ การแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๒๓
๒ การจัดองค์การของงานการศึกษาประชาบาล	๒๔
ตารางที่	
๑ กลุ่มประชากรจำแนกตามวุฒิ	๘๑
๒ กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ	๘๒
๓ กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุราชการ	๘๓
๔ กลุ่มประชากรจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบันนี้มาแล้ว	๘๔
๕ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการวางแผนงาน	๘๗
๖ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการวิจัยสังเคราะห์	๘๒
๗ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการบริหารงานบุคคล	๘๖
๘ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการบริหารวิชาการ	๑๐๔
๙ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการบริหารการเงิน	๑๐๕
๑๐ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายอำเภอ ในด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๑๔

ตารางที่	หน้า
๑๑ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการวางแผนงาน	๑๗๐
๑๒ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการวิจัยสังการ	๑๗๑
๑๓ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการบริหารงานบุคคล	๑๗๒
๑๔ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการบริหารวิชาการ	๑๗๔
๑๕ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการบริหารการเงิน	๑๗๖
๑๖ แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๗๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย